

7/13404

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-158/1232/2655
Konu : Yazılı soru önergesi

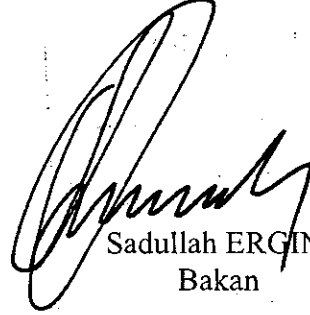
01/06/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 30/03/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-21365 sayılı yazı,
b) 08/04/2010 tarihli ve 874/1851 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Zonguldak Milletvekili Ali İhsan Köktürk tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13404 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99.üncü maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-158/1232/2655
Konu : Yazılı soru önergesi

01/06/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 30/03/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-21365 sayılı yazı,
b) 08/04/2010 tarihli ve 874/1851 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Zonguldak Milletvekili Ali İhsan Köktürk tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13404 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-158/1233/2656
Konu : Yazılı soru önergesi

04/06/2010

Sayın Ali İhsan KÖKTÜRK
Zonguldak Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13404 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- A- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 101 inci maddesi uyarınca, tutuklama kararının; soruşturma evresinde hâkim tarafından, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından verileceğinin; aynı Kanunun 100 üncü maddesinde kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararının verilebileceğinin hükme bağlandığı ve yine aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında tutuklama nedeninin var sayılabileceği hallerin gösterildiği,

B- Anayasanın;

1- 9 uncu maddesinde yer alan hüküm uyarınca, yargı yetkisinin, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı;

2- 138 inci maddesi uyarınca, hâkimlerin, görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanunu ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı;

3- 90 inci maddesi uyarınca, usulüne yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı;

Mâlumlarıdır.

II- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, önüne gelen bir çok davada tutuklama süresinin makul olup olmadığını değerlendirmektedir. Buna göre Mahkeme, tutukluluk süresinin makul olup olmadığını teorik olarak değerlendirmenin mümkün olmadığını, dolayısıyla her davanın şartlarına göre bu konunun değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Öte yandan, Mahkeme, bir davada tutukluluk halinin devamının, kamu düzeni açısından gerçek bir ihtiyaç olduğu hallerde ve bu ihtiyacın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5 inci maddesinde yer alan bireyin güvenlik hakkının önüne geçmesi halinde söz konusu olabileceğini, bir davada tutuklulukta geçen sürenin makul olma sınırlarını aşmış olduğunun belirlenmesinin ulusal yargı mercilerinin görevi olduğunu ve bireysel güvenlik hakkına istisna getirmek olan tutuklamanın devamı hâlinin, tüm koşullar değerlendirilerek yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Ayrıca Mahkeme, yakalanan kişinin bir suç işlediğine dair şüphelenmeyi gerektirecek makul sebeplerin devam ediyor olması halinde, tutukluluk halinin

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

sürdürülmesinin olmazsa olmaz şartı olduğunu; ancak bir süre sonra bunun yeterli olmayacağını ve ulusal yargı mercilerinin benimsediği gerekçelerin tutuklamayı haklı kılar mahiyette olması gerekeceğini belirtmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, *Cesky-Çek Cumhuriyeti* (6 Haziran 2000, No. 33644/96) davasında, kovuşturmanın çeşitli aşamaları uzun sürse de başvuranın suç işlediğine dair makul şüphenin olduğunu ve kaçma tehlikesi bulunduğu dair yeterli gerekçelerin mevcut bulunduğunu tespit ederek 3 yıl 3 ay süren söz konusu tutukluluk süresini uzun olarak nitelememiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi davaların “makul süre içinde” görülmesi konusunu da, kararlarında özenle dikkate almıştır. Mahkeme, *Zimmermann ve Steiner-İsviçre* davasında, (13 Temmuz 1983, Seri A No. 66 para.24) dava süresinin makul olup olmadığının belirlenmesinde kullanılan kıstasları belirlemiş ve halen de kullanmaktadır. Buna göre; davaların makul süre içinde görülmesi şartı, her davanın özel koşullarına göre değerlendirilmelidir. Bununla ilgili olarak Mahkeme, *A.A.U-Fransa* (26 Nisan 1994, Seri A No. 289-A) davasında bu değerlendirmeyi yaparken davadaki olayları, hukukî meselenin karmaşıklığını, başvuranlar ile yetkili mercilerin davranışları ve başvuranlar açısından başvuru konusunun taşıdığı önemi dikkate almıştır.

Diğer yandan Mahkeme, *Erdem-Almanya* davasında (5 Temmuz 2001, Başvuru No. 38321/97, paragraf 39); Bir davada sanığın tutuklulukta geçirdiği sürenin makul olma sınırlarını aşmamasını sağlamanın aslen ulusal yargı mercilerinin görevi olduğunu, bu çerçevede, ulusal yargı mercilerinin masumiyet karinesini de dikkate alarak kamu düzeni açısından gerçek bir ihtiyacın mevcut olup olmadığını, bireysel özgürlük hakkına bir istisna getirilip getirilmeyeceğini belirlemek için tüm koşulları incelemelerini ve verecekleri tahliye taleplerine ilişkin kararlarda bu hususları dikkate almaları gerektiğini ifade etmiştir.

III- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmaya verilen cevapta, soru önergesine konu edilen davada üç yıldır tutuklu sanık bulunmadığı, soruşturmanın ilk aşamasında tutuklanan onüç sanığın tutuklanmasından itibaren yaklaşık 10-14 ay içinde iddianamenin düzenlenerek kamu davasının açıldığı, ikinci grupta yer alan tutukluların ise 2008 yılı Ocak ayından itibaren tutuklandıkları bu grupla ilgili kamu davasının da en geç 4-8 ay içinde açıldığı, daha sonraki kamu davalarının da sanıkların tutuklanma tarihlerinden itibaren en geç 6-8 ay içerisinde açıldığı, tutuklu sanıklardan bir kısmının da mahkemelerce değişik tarihlerde tahliye edildiği,

Terör örgütüyle alakalı soruşturmaların 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre yürütüldüğü, Türkiye’de ve dünyada terör soruşturmalarının bir çoğunun özelliğinden ötürü uzun sürdüğü, belirtilen davaya ilişkin soruşturmanın Türkiye ve dünya standartlarının çok altında bir sürede bitirilerek kamu davasının açıldığı ve şüphelilerin mahkeme önünde yargılanmalarının sağlandığı, soruşturmanın kısa sürede bitirilmesi için de çok sayıda Cumhuriyet savcısının soruşturmada görev aldığı,

Bildirilmiştir.

IV- Anayasanın ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yukarıda yazılı amir hükümleri karşısında, tamamen yargı yetkisi kapsamında kalan tutuklamaya veya tutuklamanın devamına ilişkin kararlarla ilgili olarak Bakanlığımızca yapılabilecek herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

Öte yandan, Anayasanın 98 inci maddesinin ikinci fıkrasında, Türkiye Büyük Millet

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan “soru”nun, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu; aynı maddenin son fıkrasında soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün; “Soru” kenar başlıklı 96 ncı maddesinde “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğunun belirtildiği; “Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97 nci maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağına ilişkin hükümler nedeniyle cevap verilmesine yasal imkân görülmemiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan